

2009-11-13

Naturvårdsverket

Miljörättsavdelningen

106 48 Stockholm

Ang; Synpunkter på handboken att använda avfall i anläggningsarbeten.

Svenska EnergiAskor AB ber att få lämna nedanstående synpunkter på utkastet till handbok för användning av avfall i anläggningsarbeten.

Sammanfattning

Vi anser att handboken i sin nuvarande form inte skall ges ut.

Den kommer att skapa oklarheter, utredningar och minskad användning/ökad deponering av avfall.

Om handboken skall ges ut nu så bör beräkningsexemplet om material ovan tätskikt på deponi utgå. Om det mot vår vilja blir kvar så måste det mycket, mycket tydligt anges att exemplet inte gäller för tillståndsärenden utan bara för fri användning med mindre än ringa risk.

Den största bristen i handboken är att vi saknar en positiv attityd till att använda avfall som resurser. Meningen som Naturvårdsverket framförde 2003. **"Utnyttjande av restmaterial" och avfall måste stimuleras. Resursaspekterna bör därför överväga om föroreningsrisken bedöms vara "ringa" måste ingå i handboken.**

Synpunkter

Vi tackar för informationsmötet 3 november men beklagar att utkastet till handbok inte går på remiss samt att tiden för att ge synpunkter är kort. Vi hoppas dock att ni beaktar nedanstående synpunkter:

Handboken är i många stycken bra, mycket bättre än förra utkastet och det tackar vi för. Vi hoppas att detta utkast till handbok skall leda till samarbeten, vilket vi hittills saknat. Information vi fått vid ett antal tillfällen.

Vad vi framför allt saknar är en positiv syn på användning av avfall som resurser

Handboken prioriterar överförsiktigt Giftfri Miljömålet och verkar inte för 2 kap 5 § i Miljöbalken "Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning."

Ett sätt att få en lite bättre balans är att inte bara mening 1 utan även mening 3 i följande åsikter som framfördes av NV i ett föredrag maj 2003 skall finnas med i handboken:

- Miljömålet "God bebyggd miljö" kan inte nås utan att vi även uppnår miljömålet "Gifrfri miljö"

- Säkerställandet av en gifrfri miljö måste ligga steget före, dvs miljöhänsyn väger tyngre än resurshänsyn då föroreningsrisken bedöms vara "ej ringa"

- Utnyttjande av "restmaterial" och avfall måste stimuleras. Resursaspekterna bör därför överväga om föroreningsrisken bedöms vara "ringa"**

VI föreslår att den meningen förs in under punkt 4. Syfte enligt följande:

4 Syfte

Handbokens första och övergripande syfte är att ge förutsättningar för återvinning av avfall i anläggningsarbeten på ett sätt som är säkert för människors hälsa och miljön. Utnyttjande av "restmaterial" och avfall måste dock stimuleras. Resursaspekterna bör överväga om föroreningsrisken bedöms vara "ringa".

Beräkningarna i bilaga 1 är gjorda som för förorenad jord med försiktighet i många steg. Resultaten blir mycket låga värden där en del t.o.m. är under EUs gränsvärden för livsmedel. Knappt några avfall och förhållandevis få schaktmassor, i alla fall från stadsmiljöer, kommer att klara dess värden. Det kommer t.o.m. att vara svårt för många naturmaterial att klara värdena. De berörs sekundärt när de så småningom blir avfall samband med en schaktning.

Vad vi kan se så är beräkningarna för exemplet "ovan tätskikt på deponier" gjorda med utgångspunkt från mindre än ringa risk dvs fri användning. Men det framgår inte helt tydligt. Om det skulle gälla för högre risk än mindre än ringa risk anser vi att beräkningarna ger orimligt låga värden inte minst för innehåll.

Man kan ifrågasätta värdet av 75%-nivån av normalt mikrobiologiskt liv i material som skall täcka en deponi. Beräkningarna för normalt biologiskt liv i mark bygger på Holländska beräkningar för ekotox i mark genom att man till ren jord har tillsatt ämnen i en farlig variant. Den ekotoxiska farligheten är i huvudsak beroende av ämnenas löslighet i vatten. Genom att studera förorenade jordars och avfalls lakvatten kan man konstatera att föroreningarna i de allra flesta förorenade jordar och avfall inte föreligger i sina farligaste former. Därför har beräkningarna för innehåll inget annat värde än för fri användning.

Det kommer att gå åt stora volymer material för sluttäckning. Deponierna försöker givetvis att använda avfall i så stor utsträckning som det miljömässigt är möjligt istället för naturliga material. Om beräkningen för "ovan tätskikt" skulle gälla för annat än "mindre än ringa risk och fri användning" skulle de att ge upphov till onödiga sår i naturen och skapa ett behov av nya deponier. Detta tas inte upp i konsekvensbeskrivningen och det tolkar vi som ytterligare ett bevis för att beräkningsexemplet bara gäller fri användning, inte tillstånds och anmälningsärenden.

Som deponier alltid omfattas av tillstånd så bedömer vi att beräkningsexemplet kan och bör utgå ur handboken. Det kommer bara att förvirra, skapa tolkningsproblem, utredningar, mycken administration och definitivt ingen förenkling och ökad användning av avfall. Om det nödvändigtvis skall finnas kvar måste det mycket, mycket tydligt framgå att det bara gäller fri användning med mindre än ringa risk.

På sidor 53 samt 68-69 hävdas att handboken ger nytt underlag för bedömningar av tillståndsärenden i miljödomstolar. I handboken anser ni att rådande rättspraxis med att MKM värden kan var en lämplig utgångspunkt för att tillåta massor att användas vid sluttäckning, ger för hög tillåtlighet för olika föroreningar. Som MKM utgår ifrån att alla ämnen förekommer i sina farligaste former så anser vi att MKM ofta ger väl låga värden för många massor.

Vi anser att handboken ej tillför några avgörande kunskaper för tillståndsärenden och att miljööverdomstolen i de aktuella fallen har gjort lämpliga avvägningar enligt miljöbalken. Texterna på sid 53 68 och 69 bör utgå.

Handboken kommer inte att bidra till en ökad användning av avfall som resurser som var regeringens avsikt med uppdraget. Det finns dock många bitar som är bra i handboken. Vid Naturvårdsverkets seminarium för ett år sedan betonades vikten av samarbeten med näringslivet för att uppnå miljömålen. Näringslivet har, med samma konsulter som Naturvårdsverket, gjort ett antal utredningar som är goda underlag för en handbok för anmälnings- och tillstånds ärenden.

Vi föreslår ett samarbete mellan myndigheter och näringsliv för att få till stånd en förbättrad handbok .

Med vänlig hälsning

Svenska EnergiAskor AB

Claes Ribbing

VD